

Morskie farmy wiatrowe i rybołówstwo

Jacek Zaucha

Iwona Psuty

Zespół Projektowy Planu
Konsorcjum IMG i MIR

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Projekt planu
zagospodarowania przestrzennego
Polskich Obszarów Morskich
w skali 1:200 000

ZAŁOŻENIA PLANU (1)

GŁÓWNYM CELEM jest stworzenie narzędzia, które umożliwi koordynację i równoważenie różnorodnych potrzeb (żeglugi, rozwoju portów, rybołówstwa, inwestorów, gmin nadmorskich, ochrony przyrody itd.) z uwzględnieniem konfliktów jakie już występują lub mogą wystąpić w związku z użytkowaniem przestrzeni morskiej.

Plan musi:

- Zinwentaryzować obecną i przyszłą działalność na morzu
- Uregulować sposób postępowania w sytuacjach konfliktowych
- chronić trwałość zasobów i procesów naturalnych dla przyszłych pokoleń.

ZAŁOŻENIA PLANU (2)

- Plan pozwoli na osiągnięcie celów wynikających z dokumentów strategicznych obowiązujących w Polsce.
- Plan ma zostawić jak najwięcej przestrzeni przyszłym pokoleniom do zaplanowania.
- Plan ma chronić najbardziej cenne i unikalne zasoby przestrzenne przed niemożnością ich wykorzystania w przyszłości.

PZPPOM wersja „0”

- wstępny podział na akweny o określonych funkcjach podstawowych i dopuszczalnych,
- analiza synergii i konfliktów na wydzielonych akwenach,
- opis zakazów i nakazów wynikających z przepisów odrębnych.

PZPPOM wersja „1” (styczeń – kwiecień 2018)

- podział na akweny o określonych funkcjach podstawowych i dopuszczalnych,
- zakazy lub ograniczenia korzystania z poszczególnych akwenów (planowane i wynikające z przepisów odrębnych),
- możliwe kierunki zagospodarowania poszczególnych akwenów,
- alternatywne rozmieszczenia wybranych przedsięwzięć (warianty),
- rozmieszczenia inwestycji celu publicznego,
- kierunki rozwoju transportu i infrastruktury technicznej,
- obszary i warunki:
 - ochrony środowiska i dziedzictwa kulturowego,
 - uprawiania rybołówstwa i akwakultury,
 - pozyskiwania energii odnawialnej,
 - poszukiwania, rozpoznawania złóż kopalin oraz wydobywania kopalin ze złóż
- planu musi zawierać ustalenia wiążące samorządy województw oraz gminy

PZPPOM 1:200 000

- Określa funkcje podstawowe i dopuszczalne na akwenach
- Wprowadza do kart akwenów zasady korzystania z akwenu wynikające z dokumentów lub aktów normatywnych (Plan nie powstaje w „pustce prawnej” – musi uwzględniać prawomocne decyzje i pozwolenia)
- Opisuje szczególnie istotne uwarunkowania dotyczące akwenu (np. fakt, że prowadzone są połowy rybackie i jest to obszar przepływu na inne łowiska)
- Ma określać warunki korzystania z akwenu (relacje pomiędzy funkcją podstawową i funkcjami dopuszczalnymi)

E - obszary przeznaczone pod rozwój energetyki wiatrowej (funkcja podstawowa)

- Studium uwarunkowań zagospodarowania przestrzennego POM (luty 2016) : analiza ruchu statków rybackich pow. 12 m (VMS) i połowy komercyjne – lata 2013-2015
- Analiza dodatkowa: dokładniejsze (niż statystyczny kwadrat rybacki) określenie lokalizacji łowisk rybołówstwa do 12 m (w trakcie opracowywania)
- Plan (v.0) dopuszcza na ww. obszarach rybołówstwo (funkcja dopuszczalna)

Legenda:

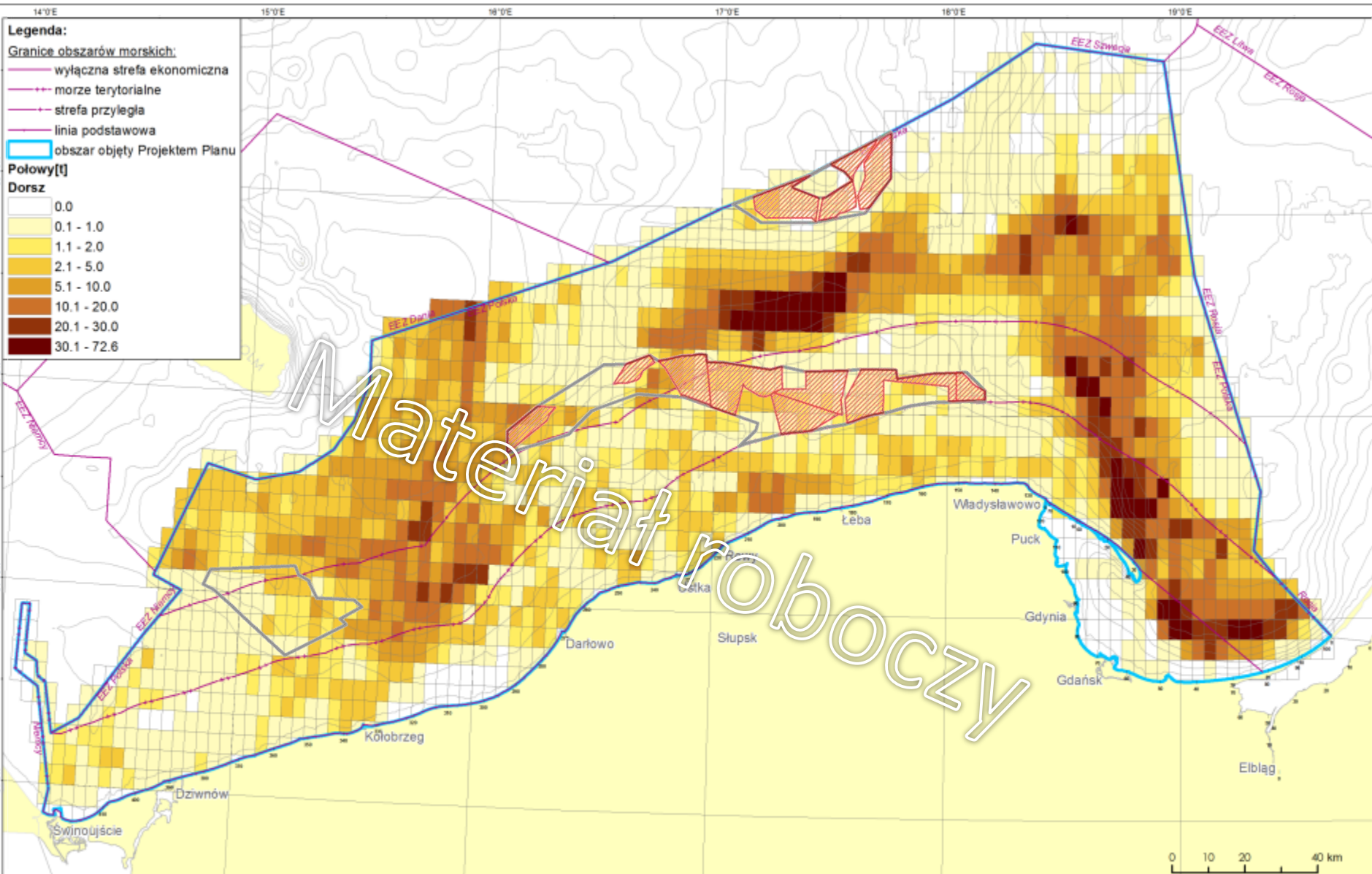
Granice obszarów morskich:

- wylączna strefa ekonomiczna
- morze terytorialne
- strefa przyległa
- linia podstawowa
- obszar objęty Projektem Planu

Połowry [t]

Dorsz

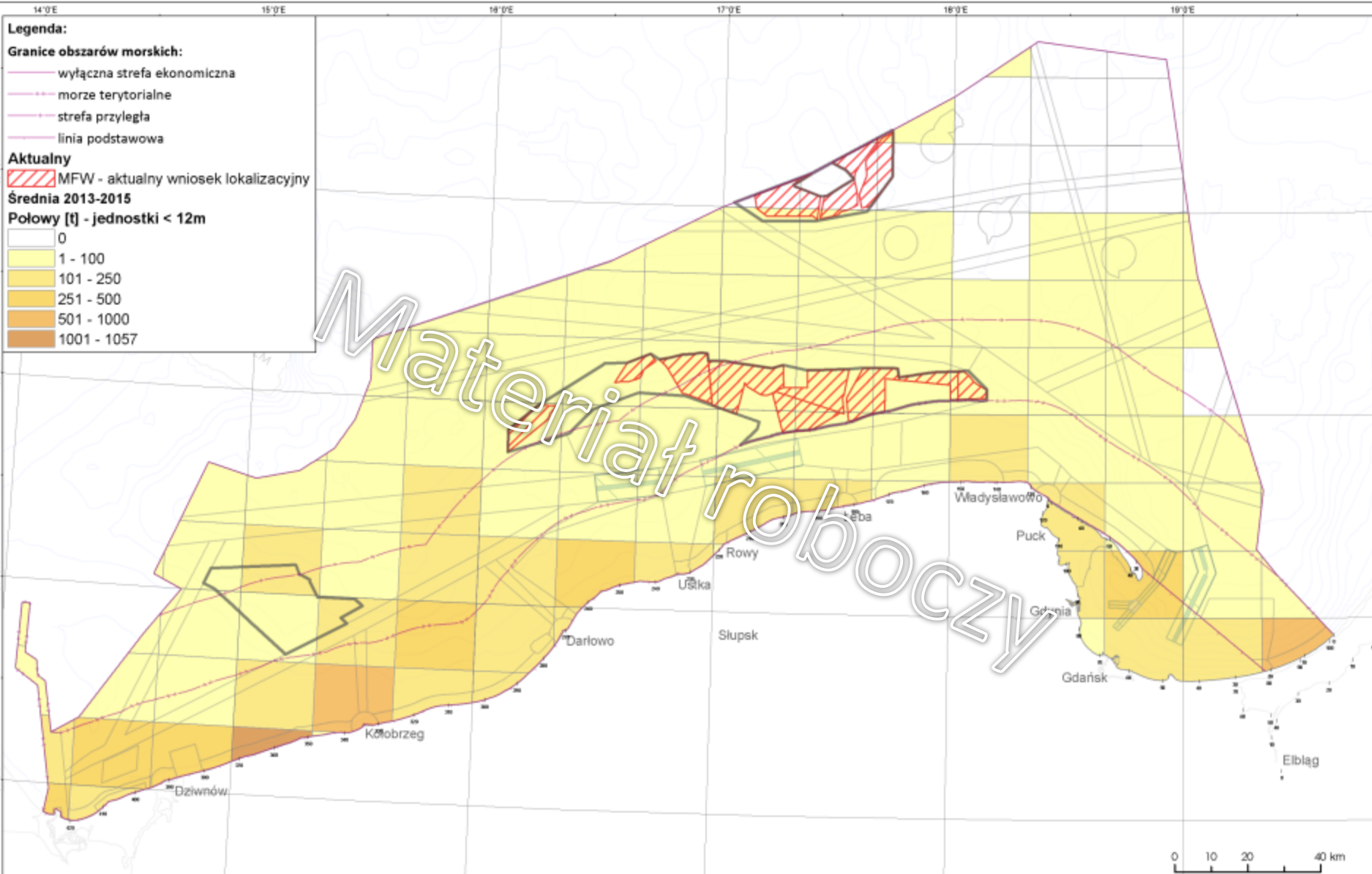
- 0.0
- 0.1 - 1.0
- 1.1 - 2.0
- 2.1 - 5.0
- 5.1 - 10.0
- 10.1 - 20.0
- 20.1 - 30.0
- 30.1 - 72.6

0 10 20 40 km

Projekt Planu Zagospodarowania Przestrzennego
Polskich Obszarów Morskich
Mapa wykonana na podstawie danych dostarczonych w ramach
przygotowania Projektu Planu oraz danych w bazach MPAK i GUS
Liniowy numer: PL 1902
Dziś: 05.08.2015
Opublikowano: styczeń 2017 r.

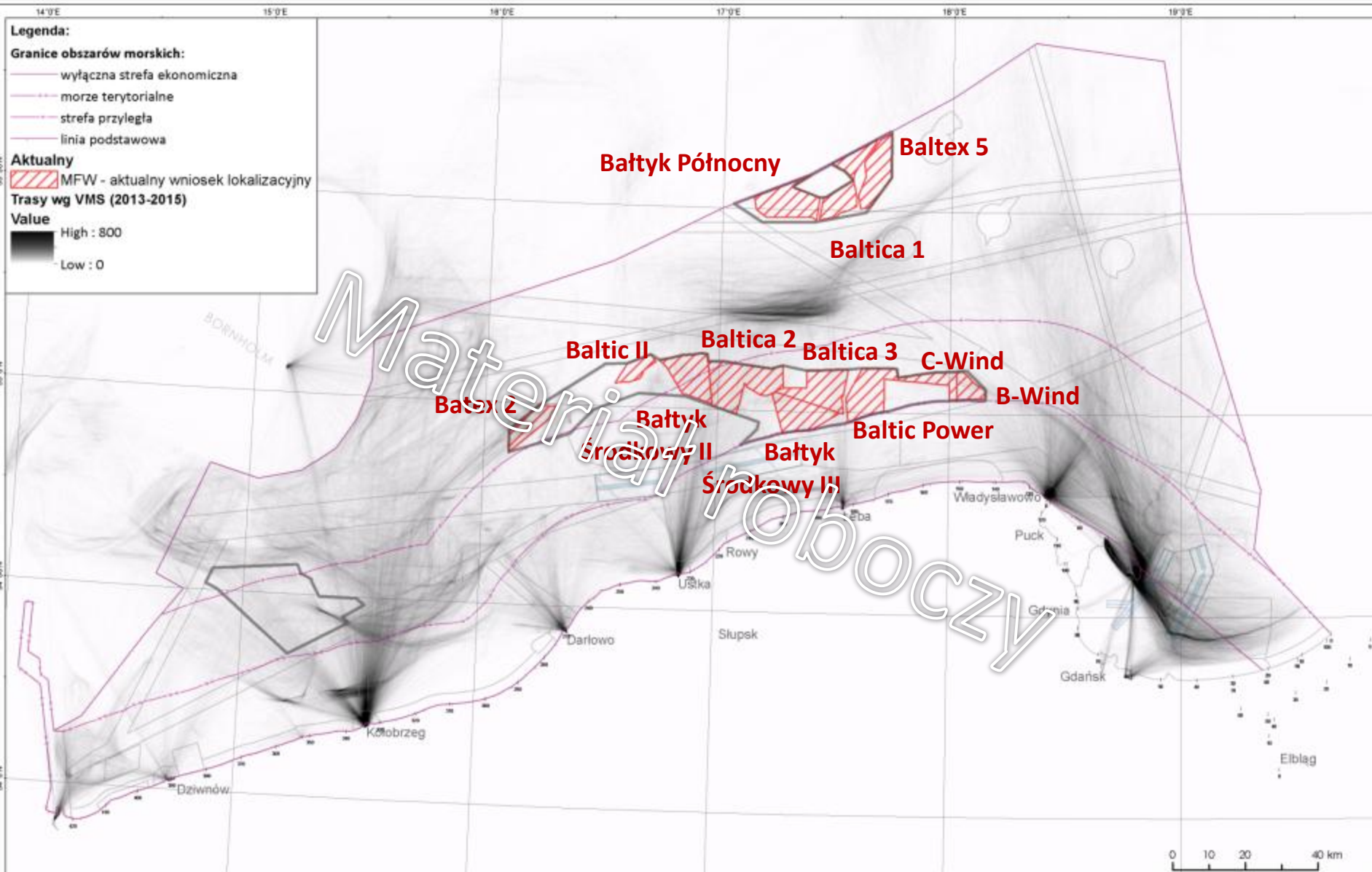
Połowry [t] – średnia z lat 2013-2015
Jednostki rybackie powyżej 12 metrów

Połowy [t] – średnia z lat 2013-2015
 Jednostki rybackie poniżej 12 metrów

Projekt Planu Zagospodarowania Przestrzennego
 Polskich Obszarów Morskich
 Mapa wykonana na podstawie danych obszarowych w ramach
 przygotowania Projektu Planu OZE dla Wybrzeża Bałtyku
 L1:skala: 1:1000
 Oprogramowanie: SRS00
 Oprogramowanie: 2017 r.

Ruch statków wg VMS
Jednostki rybackie powyżej 12 metrów

Projekt Planu Zagospodarowania Przestrzennego
 Polskich Obszarów Morskich

Mapa wykonana na podstawie danych obszarowych w ramach przygotowania Projektu Planu oraz danych widocznych na zdjęciach satelitarnych.

Utworzono: 15.08.2017
 Skala: 1:50000

Opublikowano: październik 2017 r.

15°0'E

16°0'E

Legenda:

Granice obszarów morskich:

- wyłączna strefa ekonomiczna
- morze terytorialne
- strefa przyległa
- linia podstawowa
- MFW - aktualny wniosek lokalizacyjny

Trasy wg VMS (2013-2015)

Value

- High : 800
- Low : 0

Materiał roboczy

Darłowo

Włoborzeg

Projekt Planu Zagospodarowania Przestrzennego
Polskich Obszarów Morskich

Mapa wykonana na podstawie danych o lokalizacji w czasie
przygotowania Projektu Planu oraz danych własnych Regionalnej
Urzędowości Regionalnej

Utworzona: 15.08.2017
Data aktualizacji: 08.09.2017

Opisane w załączniku 2017 r.

Obszar E1: ruch statków wg VMS
Jednostki rybackie powyżej 12 metrów

17°0'E

Legenda:

Granice obszarów morskich:

- wyłączna strefa ekonomiczna
- morze terytorialne
- strefa przyległa
- linia podstawowa

Aktualny

MFW - aktualny wniosek lokalizacyjny

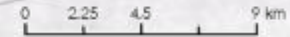
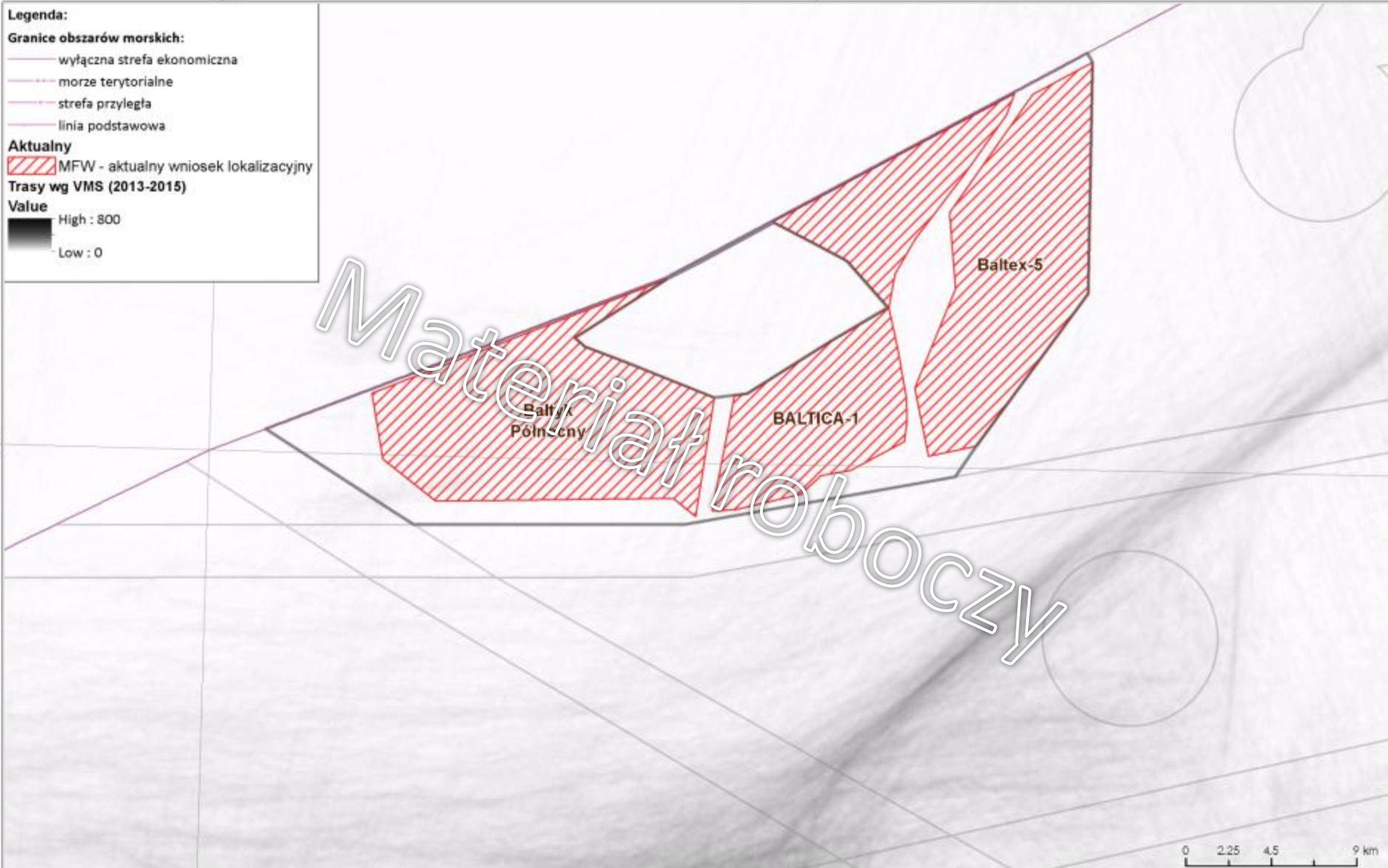
Trasy wg VMS (2013-2015)

Value

High : 800

Low : 0

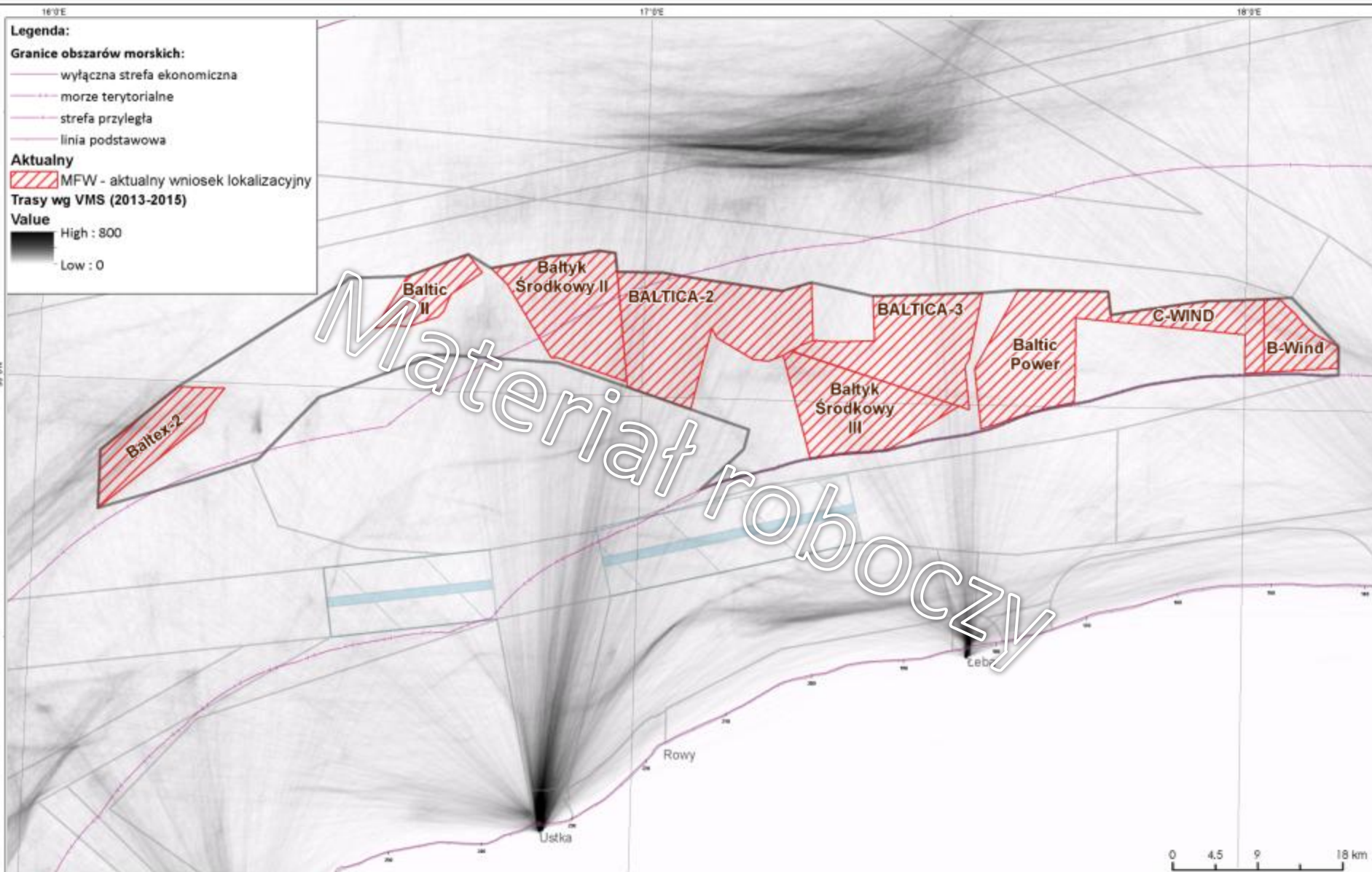
56°30'N

**Projekt Planu Zagospodarowania Przestrzennego
Polskich Obszarów Morskich**
 Akcje sfinansowane ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach
 priorytetowego projektu finansowanego przez Ministerstwo Rolnictwa i
 Gospodarki Rybactwa i Akwakultury
 Umowa nr PL/080/
 Oznaczenie: ER/00
 Opublikowane październik 2017 r.

Obszar E3: ruch statków wg VMS
Jednostki rybackie powyżej 12 metrów

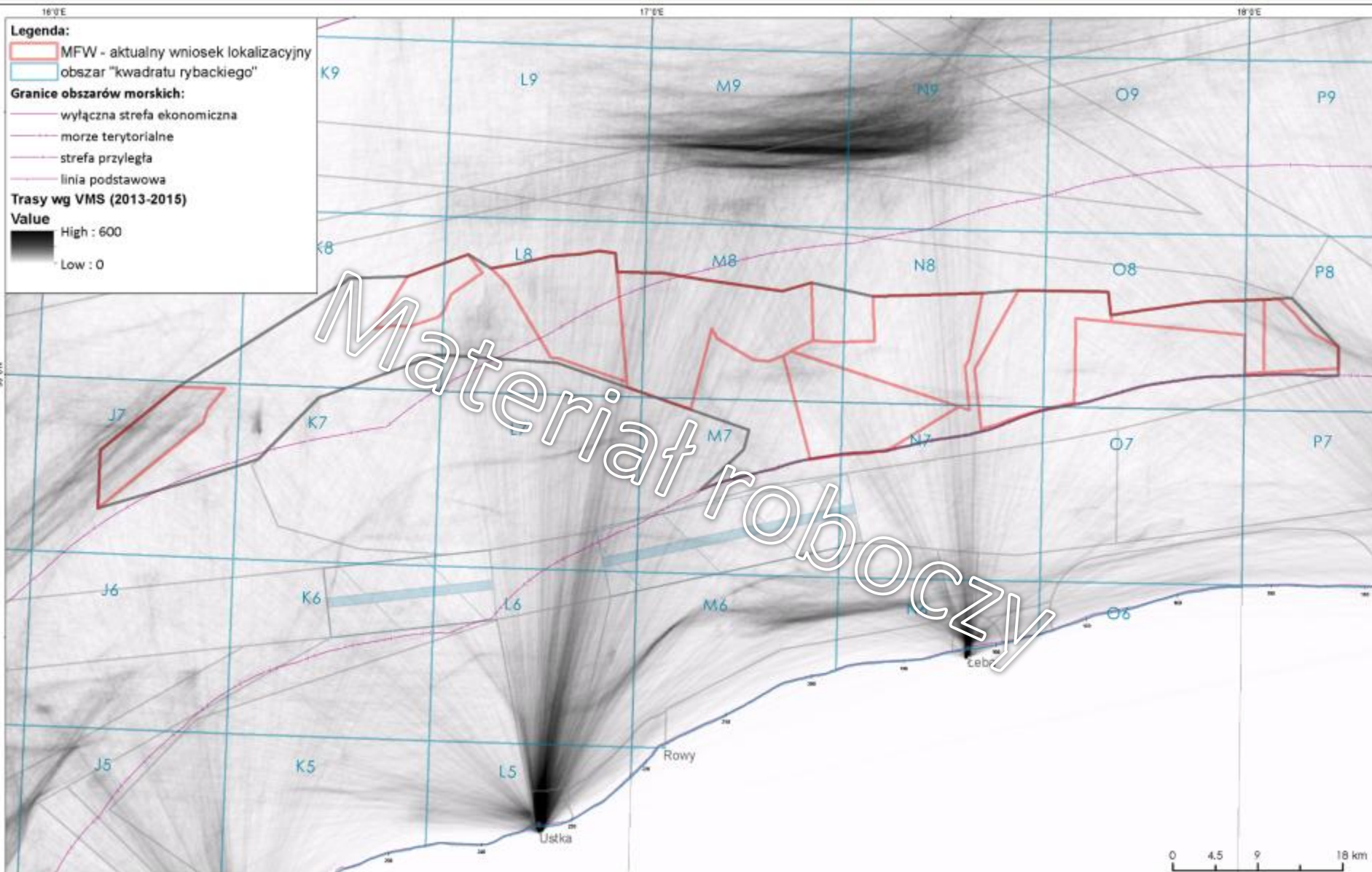

Materiał roboczy

Obszar E2: ruch statków wg VMS
 Jednostki rybackie powyżej 12 metrów

Projekt Planu Zagospodarowania Przestrzennego
 Polskich Obszarów Morskich
 Akcje wyznaczone na podstawie danych o lokalizacji w ramach
 przygotowania Strategii Państwa i Zarządzania Wiedzą Regionalną
 Utworzono w 2010 r.
 Opublikowano w 2011 r.
 Opublikowano w październiku 2017 r.

Legenda:

- MFW - aktualny wniosek lokalizacyjny
- obszar "kwadratu rybackiego"

Granice obszarów morskich:

- - - - - wyłączna strefa ekonomiczna
- morze terytorialne
- · - · - strefa przyległa
- linia podstawowa

Trasy wg VMS (2013-2015)

Value

High : 100

Low : 0

Obszar E2: ruch statków wg VMS
Jednostki rybackie powyżej 12 metrów

**Projekt Planu Zagospodarowania Przestrzennego
 Polskich Obszarów Morskich**

Składek projektów i wniosków dotyczących obszarów w ramach
 przygotowania Planu i Planu oraz danych niezbędnych do realizacji

Wydawca: MIB

Opisano w październiku 2017 r.

Fundusze Europejskie
 Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Unia Europejska
 Europejski Fundusz Rybacki

MGMZS
 Ministerstwo Gospodarki Morskiej i Rybołówstwa

Przykład opisu konfliktu

Energetyka odnawialna – wiatrowa vs. rybołówstwo

	Istota konfliktu
v. Rybołówstwo (połowy)	<p>Obecnie na obszarze przeznaczonym pod rozwój energetyki prowadzone są połowy narzędziami biernymi i czynnymi (włók denny, włók pelagiczny, sieci stawne, takle). Po uruchomieniu MFW rybołówstwo może zostać przestrzennie i/lub funkcjonalnie ograniczone z uwagi na bezpieczeństwo żeglugi/ryzyko uszkodzenia budowli/kabli co będzie uzależnione m.in od:</p> <ul style="list-style-type: none">- Planowanych przez inwestora rozmieszczenia budowli- Położenia kabli infrastruktury wewnętrznej (zakopywane/położone na dnie) <p>Budowa farm może pogorszyć warunki rozrodu gatunków ryb przemysłowych.</p>
v. Rybołówstwo (dostęp do łowisk)	<p>Obecnie na obszarze przeznaczonym na rozwój energetyki wiatrowej zlokalizowane są często uczęszczane trasy dopływu na ważne łowiska rybackie. Po uruchomieniu MFW dostęp ten może zostać ograniczony z uwagi na bezpieczeństwo żeglugi.</p>

Rozwiązania zastosowane w innych krajach (farmy wiatrowe vs rybołówstwo)

- Warunki dostępności akwenów farm wiatrowych dla aktywności rybackiej są regulowane indywidualnie przez poszczególnych krajów.
- Różne podejścia – od wolności do ograniczeń z całkowitym zamknięciem akwenu włącznie
- Różnice wynikają z charakteru działalności rybackiej, jak i stopnia rozwoju morskiej energetyki wiatrowej w danym kraju
- Najbardziej elastyczne podejście do dostępności akwenów MFW oraz dopuszczalnego zakresu działalności połowowej- Wielka Brytania
- Pomocne - wcześniejsze uregulowania pomiędzy rybołówstwem i morskim sektorem wydobywczym.

Rozwiązania zastosowane w innych krajach (farmy wiatrowe vs rybołówstwo)

Niemcy

- Zakaz trałowania, używania sieci dryfujących ani kotwic w rejonie MFW oraz 500 m. strefie bezpieczeństwa = eliminacja prowadzenia połowów
- Wydawane przez Agencję Administracji Żeglugi (Wasser und Schifffarsverwaltung des Bundes) specyficzne dla każdej z farm zalecenia wykluczają prowadzenie połowów
- nie ma obecnie praktyki rekompensowania strat poniesionych przez rybaków w wyniku utraty łowisk zajętych przez morskie farmy wiatrowe

Rozwiązania zastosowane w innych krajach (farmy wiatrowe vs rybołówstwo)

Wielka Brytania

- Rybołówstwo dopuszczone na obszarze farm (współistnienie funkcji)
- Ograniczenia rybołówstwa (strefy bezpieczeństwa) wprowadzane na wniosek inwestora do Ministerstwa Energii i Zmian Klimatu/Organizacji ds. Zarządzania Morskiego
 - do 500 m. (konstrukcja, likwidacja, prace)
 - do 50 m. (budowle)
 - nie wytycza się stref bezpieczeństwa dla kabli
- Grupa ds. kontaktów pomiędzy rybołówstwem a sektorem MFW (relacje pomiędzy działalnościami, ustalanie metod działania, standardy ustalania rekompensat)

London Array - studium przypadku

- 175 turbin wiatrowych o średnicy wirnika 120 metrów.
- Powierzchnia farmy wynosi 100 km²
- 20 km od brzegu na głębokości maksymalnie do 25 metrów
- Odległość między turbinami 700-800 m.
- Kable zagłębione w dnie na 1,5-2 metrów

Swobodna żegluga jest dozwolona w obrębie całej farmy wiatrowej. Dla ułatwienia żeglugi w tradycyjnym ruchu lokalnym wyznaczono specjalnie oznakowane przejście pomiędzy turbinami.

Ustanowione zostały tzw. zalecane strefy bezpieczeństwa - 50 metrów wokół każdego obiektu farmy. W przypadku prowadzenia prac serwisowych na poszczególnych obiektach farmy wiatrowej strefy bezpieczeństwa mogą zostać rozszerzone do 500 metrów wokół tych obiektów lub prowadzących te prace jednostek pływających.

Kodeks postępowania dla łodzi rybackich i rybołówstwa w obrębie farmy wiatrowej London Array

Rozwiązania zastosowane w innych krajach (farmy wiatrowe vs rybołówstwo)

Dania

- W fazie budowy dostęp do akwenu ograniczają strefy bezpieczeństwa o zasięgu 500 metrów wokół głównych instalacji.
- Strefy ochronne mogą obejmować na stałe cały teren budowy lub być przemieszczane w miarę postępu prac.
- W fazie eksploatacji Duński Urząd Morski może ustanowić indywidualne strefy ochronne o zasięgu minimum 50 metrów, zamknięte dla wszelkich jednostek pływających nie związanych z obsługą farmy wiatrowej.
- Duńskie przepisy dotyczące rybołówstwa ustalają zasadę braku generalnych ograniczeń dla działalności rybackiej (narzędzia stawne)

Rozwiązania zastosowane w innych krajach (farmy wiatrowe vs rybołówstwo)

Holandia

Dotychczas – obszar MFW – obszarem zamkniętym.

Zakłada się, że od 2017 roku dopuszczony zostanie dostęp oraz wielokierunkowe wykorzystanie tych obszarów przy zachowaniu warunków:

- przejście będzie możliwy dla mniejszych jednostek (maks. do 24 metrów) pod warunkiem zapewnienia akceptowalnego poziom możliwości prowadzenia operacji ratunkowych przez SAR,
- wykorzystanie akwenu będzie możliwe dla aktywności rekreacyjnej oraz działań, które nie powodują ingerencji w dno morskie (również marikultury).
- rozważone zostaną możliwości ustanawiania stref bezpieczeństwa wokół farm wiatrowych lub dla stacjonarnych instalacji wielofunkcyjnych,
- wszelkie dopuszczenia dostępu do obszaru farmy wiatrowej oraz prowadzenia na nim działań będą wymagały indywidualnego rozstrzygnięcia na podstawie oceny ryzyka potencjalnego zakłócenia pracy farmy wiatrowej, jak również wpływu na środowisko.

Farmy wiatrowe vs Rybołówstwo

- Najważniejsze problemy w Planie

1. Ograniczenia działalności połowowej będą wynikać z konfiguracji budowli – czy zastosować rozwiązanie brytyjskie? (ew. ograniczenia na wniosek inwestora? Na jakim etapie procedury?)
2. Ustanowienie stref bezpieczeństwa w fazie budowy, likwidacji i eksploatacji;
3. Zagłębianie w dnie kabli infrastruktury wewnętrznej;

Farmy wiatrowe vs Rybołówstwo

- Problemy do dyskusji

- Sposób umożliwienia przepływu jednostek rybackich na łowiska położone poza obszarem farm z uwzględnieniem wymogów bezpieczeństwa;
 - oznaczone szlaki komunikacyjne?
 - swobodny przepływ dla jednostek do określonej długości poza strefami bezpieczeństwa budowli ?
- Wykluczenie rybołówstwa narzędziami dryfującymi?
- Dopuszczenie rybołówstwa sieciami stawnymi (kotwiczonymi) poza strefami bezpieczeństwa budowli i kabli położonych na dnie?
 - wymaga zagłębiania w dno kabli infrastruktury wewnętrznej tam, gdzie to jest możliwe i oznaczenia nawigacyjnego miejsc, gdzie kable leżą na dnie
- Dopuszczenie rybołówstwa trałami dennymi na części obszaru?
- Dopuszczenie rybołówstwa trałami pelagicznymi na części obszaru?

Konieczne ustalenie porządku połowów na obszarze MFW – ale nie w ramach Planu

